

“Pedagogisch beleidsplan”

0-4 jaar

Kinderopvang 't Hummelhuis

Laatste wijzigingen: 12-01-2018

Inhoudsopgave

	Pagina
Voorwoord en verantwoording	3
1. Visie en pedagogische uitgangspunten	4
2. Basisvoorwaarden	6
2.1 De locaties	6
2.2 De inrichting van de groepsruimte	8
2.3 De groepsindeling en groeps grootte	8
2.4 Opleiding pedagogisch medewerkers	9
2.5 Vaste teams per groep en 2 vaste gezichten voor 0-jarigen	10
2.6 Verklaring Omtrent Gedrag	10
2.7 Mentoren	10
2.8 Ondersteuning beroepskrachten door andere volwassenen	10
2.9 Leidster-Kind ratio	11
2.10 Het vierogen-principe en de achterwacht	12
2.11 Oudercommissie	12
2.12 Het aanbod van spelmateriaal	13
2.13 Hygiëne en veiligheid	13
2.14 Het wenbeleid	14
2.15 Regelmaat	14
2.16 Openingstijden en dagdelen KDV groepen	14
3. De ontwikkeling van 0 tot 4 jaar	16
3.1 Algemeen	16
3.2 Lichamelijke ontwikkeling	16
3.3 Emotionele ontwikkeling	18
3.4 Sociale ontwikkeling	19
3.5 Cognitieve ontwikkeling	19
3.6 Taalontwikkeling	20
3.7 Overige aspecten m.b.t. de ontwikkeling	20
3.8 VVE binnen 't Hummelhuis	21
3.9 Het volgen van de ontwikkeling	22
4. Normen en waarden, straffen en belonen	24
4.1 Normen en waarden	24
4.2 Belonen en straffen	24
Bijlage 1: dagritme van de verschillende groepen	25

Voorwoord en verantwoording

Kinderopvang 't Hummelhuis wil kwalitatief goede kinderopvang bieden. Wij werken aan de hand van diverse beleidsplannen en protocollen. Een van de belangrijkste beleidsplannen is het pedagogisch beleidsplan. Wij stellen eisen aan dit beleidsplan en de uitvoering daarvan op de werkvloer. Daarnaast zijn wij ook gericht op verbetering van de pedagogische kwaliteit, door kritisch te blijven kijken naar ons pedagogisch handelen.

Het pedagogisch beleidsplan is geen starre methode, maar zal altijd in beweging blijven. Opvoedkundige inzichten veranderen, maar ook de samenstelling van het team of de wensen van ouders kunnen aanpassingen van het pedagogisch beleid tot gevolg hebben.

Kinderopvang 't Hummelhuis biedt opvang aan kinderen van 6 weken tot 13 jaar en is voor iedereen toegankelijk. Kinderen met een handicap worden gewoon toegelaten, mits deze handicap zodanig is dat het kind mee kan functioneren in de groep.

Dit pedagogisch beleidsplan is geschreven voor de doelgroep "kinderen van 0 - 4 jaar" en geeft ouders inzicht in de werkwijze en het opvoedingsklimaat dat Kinderopvang 't Hummelhuis biedt aan kinderen van 0-4 jaar, opdat zij hun kind(eren) in tevredenheid achter kunnen laten.

Naast dit pedagogisch beleidsplan heeft elke groep een pedagogisch werkplan. In dit werkplan is de theorie vertaald naar de dagelijkse gang van zaken op de groep. Zowel het pedagogisch beleidsplan als het pedagogisch werkplan geeft onze pedagogisch medewerkers richting, inspiratie en houvast bij het pedagogisch handelen op de groep. Voor beiden is het een middel om de dagelijkse gang van zaken te toetsen en waar nodig bij te stellen om te komen tot een optimale kwaliteit van kinderopvang.

En dit alles moet natuurlijk ook leiden tot een plek waar kinderen graag willen verblijven.

Binnen de teamvergaderingen proberen wij ook de onderwerpen uit het pedagogisch beleidsplan te bespreken. Deze onderwerpen hangen samen met 1 van de 4 pedagogische competenties die beschreven worden in dit pedagogisch beleidsplan:

- **persoonlijke competentie**
- **sociale competentie**
- **emotionele veiligheid**
- **normen, waarden en cultuur**

Dit pedagogisch beleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met de pedagogisch medewerkers en de oudercommissie van Kinderopvang 't Hummelhuis. Bij veranderingen of aanpassingen wordt de gewijzigde versie aan alle personeelsleden gemaild en kunnen zij hierover hun mening geven.

Tevens worden de veranderingen aan de oudercommissie voorgelegd ter goedkeuring. De oudercommissie heeft namens de ouders inspraak in alle beleidsplannen en protocollen m.b.t. de kinderen, waar binnen Kinderopvang 't Hummelhuis mee gewerkt wordt. Voor alle beleidsplannen en protocollen geldt dat deze voor ouders desgewenst ter inzage liggen op kantoor. Het pedagogisch beleidsplan is tevens ook via onze website www.hummelhuis.nl te downloaden.

Tot slot nog 3 kanttekeningen:

- Waar we spreken over ouders bedoelen we ouder(s)/verzorger(s) van de kinderen.
- Waar we spreken over pedagogisch medewerker, kunt u ook lezen pedagogisch medewerkster.
- Waar we spreken over hij, kunt u ook lezen zij.

1. Visie en pedagogische uitgangspunten

Onze visie op de ontwikkeling van kinderen:

Ontwikkeling betekent letterlijk **voortgang/groei**.

Wij gaan ervan uit dat ieder kind de drang in zich heeft om zich te ontwikkelen en dat doet op zijn eigen manier, in zijn eigen tempo en op basis van aanleg en temperament.

Een kind ontwikkelt zich op verschillende gebieden:

- Lichamelijke/motorische ontwikkeling
- Geestelijke/verstandelijke ontwikkeling
- Sociale ontwikkeling
- Emotionele ontwikkeling
- Taalontwikkeling

De ontwikkeling van het kind wordt door vele factoren beïnvloed: door aanleg, persoonlijke geschiedenis, directe omgeving, maatschappelijke verbanden en de grote maatschappij. De kinderopvang is een van de maatschappelijke verbanden en wij zijn dan ook van mening dat wij een bijdrage kunnen leveren aan de algehele ontwikkeling (dus op alle verschillende ontwikkelingsgebieden) van het kind, daar wij ook medeopvoeders zijn.

Onze visie op opvoeden:

Opvoeden is een doelbewuste activiteit van de opvoeder om een onvolwassene te helpen volwassen te worden.

Wij vinden het hierbij belangrijk:

- dat er gehandeld wordt vanuit de acceptatie van het kind (het kind moet serieus genomen worden)
- dat er sprake is van wederzijds respect (ook het kind moet rekening leren houden met gevoelens en wensen van de opvoeder)
- dat we het zelfvertrouwen, de zelfredzaamheid en de sociale redzaamheid van het kind bevorderen.

Onze visie op kinderopvang:

Kinderopvang is goed voor kinderen. De kinderopvang neemt de verantwoordelijkheid op zich om op een positieve manier bij te dragen aan de ontwikkeling van kinderen.

Kinderopvang biedt een omgeving waarin:

- het kind zich welkom voelt.
- het kind voldoende aandacht krijgt.
- het kind plezier heeft en leuk kan spelen.
- een prettige sfeer heerst.
- kinderen zich kunnen ontwikkelen.
- omgang met leeftijdgenoten en functioneren in een groep belangrijk zijn.
- kinderen professioneel begeleid worden naar zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.
- de fysieke veiligheid en gezonde verzorging optimaal zijn.

Ons pedagogisch doel:

Wij willen kinderen opvoeden en begeleiden en een klimaat voor hen scheppen, waarin zij verder geholpen worden met hun ontwikkeling tot evenwichtige en zelfstandige mensen. Een klimaat waarin ze kunnen leren om respect te ontwikkelen voor zichzelf en anderen, op te komen voor zichzelf, zelfstandig te zijn en sociaal vaardig. Wij streven er naar een sfeer te creëren waarin de kinderen zich veilig en prettig voelen en leren vertrouwen te hebben in eigen kunnen.

Emotionele veiligheid is van groot belang. Het draagt bij aan het welbevinden van de kinderen. Kinderen die zich veilig voelen gaan op ontdekking uit en durven nieuwe uitdagingen aan te gaan.

Onze pedagogische uitgangspunten:

- Elk kind heeft recht op individuele aandacht en zorg, waarbij het belang van de groep als geheel in het oog gehouden wordt. Het individu mag niet lijden onder de groep, zoals de groep niet mag lijden onder het individu.
- De kinderopvang is zoveel mogelijk aanvullend op de zorg en opvoeding thuis.
- We willen de kinderen het gevoel geven van een "tweede thuis".
- Wij nemen niet de opvoeding van het kind over van de ouders, maar beschouwen onszelf wel als medeopvoeders.
- Wij betrekken ouders zoveel mogelijk bij de kinderopvang.
- Het is belangrijk dat ouders ervan overtuigd zijn dat Kinderopvang 't Hummelhuis een goede plaats is voor hun kind.
- Kinderen staan centraal. Er wordt gezocht naar een evenwicht tussen geborgenheid en veiligheid (basis voor zelfvertrouwen) en uitdaging (basis voor zelfstandigheid).

Wij gaan ervan uit dat:

- kinderen van elkaar leren en van de pedagogisch medewerkers, die als voorbeeldfunctie dienen bij alles wat ze doen.
- kinderen aangesproken worden op hun eigen ontwikkelingsniveau.
- kinderen een saamhorigheidsgevoel ontwikkelen.
- elk kind een uniek individu is en als zodanig moet worden geaccepteerd, gewaardeerd en gerespecteerd, want zo kunnen zij zich ontwikkelen in hun eigen tempo.
- kinderen leren om rekening te houden met elkaar.

2. Basisvoorwaarden

Om de genoemde doelstellingen te verwezenlijken is het nodig dat aan een aantal basisvoorwaarden wordt voldaan. Dit zijn allemaal aspecten die te maken hebben met de fysieke en geestelijke veiligheid van het kind.

- **Fysieke veiligheid** houdt in dat de inrichting van de verschillende gebouwen en de speel- en leefmaterialen veilig zijn en dat er maatregelen getroffen zijn voor hygiëne en noodgevallen.
- **Geestelijke veiligheid** houdt in dat het kind zich veilig voelt in de groep, bij de pedagogisch medewerkers en in de dagelijkse gang van zaken.

2.1 De locaties

Kinderopvang 't Hummelhuis heeft de beschikking over 2 KDV locaties:

- Locatie "de Rhijnsberg" aan de Rhijnsburglaan 7a te Heerde
- Locatie "de Heerd" aan de Griftstraat 8 te Heerde

2.1.1 Locatie Rhijnsberg aan de Rhijnsburglaan 7a te Heerde

Sinds 22 oktober 2012 is Kinderopvang 't Hummelhuis ook gebruiker in de in de Brede School 'De Rhijnsberg' in Heerde.

Het gebouw bestaat uit 2 verdiepingen waar 4 verschillende partijen gebruik van maken. Naast 2 verticale KDV groepen, 1 peuterspeelgroep en een BSO groep (onderverdeeld in 2 stamgroepen) van Kinderopvang 't Hummelhuis, maken ook twee basisscholen (Het Talent en De Spreng) en een peuteropvanggroep van KOM Kinderopvang gebruik van dit gebouw. Daarnaast wordt de grote aanwezige gymzaal gebruikt door gymvereniging Pegasus.

Het gebouw kent 3 verschillende ingangen. Kinderopvang 't Hummelhuis heeft daarnaast in het gebouw nog een aan beide zijden intern een eigen gesloten ingang. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een beveiligingssysteem, waarbij de deur pas na invoering van een code open gaat. Deze code is bekend bij personeel en ouders/verzorgers. Overige bezoekers en derden moeten aanbellen alvorens de ruimtes van het KDV of BSO te kunnen betreden.

Omdat het gebouw vrij nieuw is, betekent dit ook dat het in alle opzichten voldoet aan de eisen die er door de brandweer gesteld zijn.

In de praktijk betekent dit o.a.:

- Dat de gehele hoofdconstructie 60 minuten brandwerend is.
- Dat alle deuren indien gesloten 30 minuten brandwerend zijn.

De ruimtes van het KDV zijn gelegen op de benedenverdieping van het gebouw. Het bestaat uit: 4 ruime lokalen, 2 keukens 2 verschoonruimtes, 2 bergruimtes, 1 buggyruimte, 1 wasruimte, 2 toiletgroepen voor kinderen en volwassenen en 1 aparte toiletgroep voor volwassenen, 4 verschillende slaapruimtes, 1 ruime hal, 1 mooie buitenruimte en 2 kantooruimtes. Hierin zijn op dit moment 2 verticale groepen en een peuterspeelgroep gevestigd. Daarnaast maakt een van de stamgroepen van de BSO op maandag-, dinsdag- en donderdagmiddag ook gebruik van een van de lokalen.

Lokaal 1	Lokaal 2	Lokaal 3	Lokaal 4
Verticale groep Rikki	Verticale groep Bobbi	Stamgroep BSO (Alleen ma, di en do na 14.30 uur)	Peuterspeelgroep

Daarnaast is er naast het KDV gedeelte ook een gedeelte voor de BSO van Kinderopvang 't Hummelhuis en een lokaal voor de peuteropvanggroep van KOM Kinderopvang. Basisschool het Talent maakt gebruik van het overige gedeelte van de benedenverdieping en basisschool De Spreng heeft de bovenverdieping tot zijn beschikking.

2.1.2 Locatie “de Heerd” aan de Griftstraat 8 te Heerde

Sinds 11 mei 2015 is Kinderopvang 't Hummelhuis ook gebruiker in de Multifunctionele accommodatie 'De Heerd' in Heerde.

Het gebouw bestaat uit 2 verdiepingen waar 6 verschillende partijen gebruik van maken. Naast 1 verticale KDV groep, een peuterspeelgroep (3 ochtenden) en een BSO groep van Kinderopvang 't Hummelhuis maken ook een peuteropvanggroep van KOM Kinderopvang en 3 basisscholen (Wereldwijs, Parkschool en het Kristal) gebruik van dit gebouw. Daarnaast maken ook o.a. “het Dorpshuis”, de bibliotheek, cultuurplein en Jongerenwerk gebruik van de Multifunctionele accommodatie.

Het gebouw kent 2 verschillende hoofdingangen. Kinderopvang 't Hummelhuis maakt gebruik van de hoofdingang aan de Griftstraat. Kinderopvang 't Hummelhuis heeft daarnaast in het gebouw nog een interne gesloten ingang. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een beveiligingssysteem, waarbij de deur pas na invoering van een code open gaat. Deze code is bekend bij personeel en ouders/verzorgers. Overige bezoekers en derden moeten aanbellen alvorens de ruimtes van het KDV of BSO te kunnen betreden.

Omdat het gebouw vrij nieuw is, betekent dit ook dat het in alle opzichten voldoet aan de eisen die er door de brandweer gesteld zijn.

In de praktijk betekent dit o.a.:

- Dat de gehele hoofdconstructie 60 minuten brandwerend is.
- Dat alle deuren indien gesloten 30 minuten brandwerend zijn.

De ruimtes van Kinderopvang 't Hummelhuis zijn gelegen op de benedenverdieping van het gebouw. Het bestaat uit: 2 ruime lokalen, 2 keukens, 1 verschoonruimte, 2 bergruimtes, 1 toiletgroep voor kinderen en volwassenen en 1 aparte toiletgroep voor volwassenen, 1 hal, 1 mooie buitenruimte en 1 kantoorruimte. Hierin is 1 verticale groep gevestigd. Van het tweede lokaal maakt een peuteropvanggroep van KOM Kinderopvang gebruik. In het derde lokaal is de BSO groep van Kinderopvang 't Hummelhuis gevestigd en daar maakt ook 3 ochtenden de peuterspeelgroep van 't Hummelhuis gebruik van.

Lokaal 1	Lokaal 2	Lokaal 3
KDV	KOM	BSO / Peuterspeel- groep

2.2 De inrichting van de groepsruimte

Bij de inrichting van de groepsruimte wordt aandacht besteed aan akoestiek, licht, kleur en indeling. De inrichting levert een bijdrage aan een gevoel van geborgenheid. Sfeer is heel belangrijk, net als de herkenbaarheid van bepaalde (speel)plekken.

De inrichting is zodanig dat het kind zich veilig voelt en ongestoord kan spelen.

2.3 De groepsindeling en groepsgrootte

Locatie Rhijnsberg: Rhijnsburglaan 7a te Heerde

Binnen deze KDV locatie zijn 3 groepen gevestigd:

- 2 verticale groepen (Bobbi en Rikki): voor max. 14 kinderen in de leeftijd van ca. 6 weken tot 4 jaar.
- 1 peuterspeelgroep (Dikkie Dik): voor max. 16 kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar

Ieder kind wordt geplaatst op een vaste eigen stamgroep. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.

Op enkele momenten kan het zijn dat kinderen hun stamgroep verlaten of op een andere stamgroep worden opgevangen.

- Tussen 07.00-08.00 uur en van 17.00-18.00 uur kan het zijn dat de groepen samengevoegd worden afhankelijk van het aantal kinderen en het aantal aanwezige pedagogisch medewerkers.
- Wanneer er op 1 van de verticale groepen maximaal 3 kinderen zijn dan mogen de verticale groepen samengevoegd worden, mits er op dat moment in totaal maximaal 10 kinderen aanwezig zijn, anders blijven de beide groepen apart.
- Op woensdagmiddag mogen de verticale groepen en de peuterspeelgroep samengevoegd worden, mits er op dat moment in totaal maximaal 12 kinderen aanwezig zijn, anders blijven de groepen apart.
- Wij streven er naar om binnen de verticale groepen een evenwicht te vinden tussen de verschillende leeftijdsgroepen van de kinderen. Wanneer het echter voorkomt dat van een bepaalde leeftijdsgroep bijvoorbeeld maar 1 of 2 kinderen aanwezig zijn, dan kan het zijn dat zij mogen spelen op de andere groep met leeftijdsgenoten. Op deze manier hopen wij de sociale contacten en het samen spelen met andere leeftijdsgenoten te stimuleren. Slapen en eten gebeurt dan wel in de eigen stamgroep. Voorwaarde hiervoor is dat er binnen de andere groep wel "ruimte" is voor het kind en de leidster-kind-ratio niet in het geding komt.
- De kinderen verlaten hun stamgroep als zij naar buiten gaan. Dit kan zijn wanneer zij gaan spelen op de buitenspeelplaats of met een uitstapje meegaan buiten de poorten van 't Hummelhuis, lopend of met de bolderwagen.
- Voor de kinderen van de peuterspeelgroep bestaat de mogelijkheid om in de gang te spelen (gedeelte voor het lokaal van de peuterspeelgroep) of in het naastgelegen BSO lokaal. Vanwege de vele ramen is er altijd toezicht op spelende kinderen in de gang. Wanneer de kinderen in het BSO lokaal spelen is daar altijd een pedagogisch medewerker aanwezig.
- Ook de kinderen van de verticale groepen kunnen in de gang voor de beide lokalen spelen. Wanneer dat gebeurt, is er altijd een pedagogisch medewerker aanwezig die toezicht houdt.
- Wanneer er sprake is van een extra dag(deel) of ruiling van een dag(deel) en er binnen de eigen stamgroep geen plek is (zie hoofdstuk 2.14)

Locatie de Heerd: Griffstraat 8 te Heerde

Op deze KDV locatie zijn 2 groepen gevestigd.

- 1 verticale groep: Voor max. 16 kinderen in de leeftijd van 6 weken tot 4 jaar
- 1 peuterspeelgroep: Voor max. 16 kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar

Ieder kind wordt in principe geplaatst in een vaste stamgroep. In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen. Op maandag, dinsdag en donderdag worden de “oudste” peuters van de verticale groep opgevangen in een speciale peuterspeelgroep. Voor kinderen die om deze reden op 2 verschillende stamgroepen opgevangen worden is schriftelijke toestemming van de betreffende ouders gevraagd.

Op enkele momenten kan het zijn dat kinderen hun stamgroep verlaten of opgevangen worden op een andere stamgroep.

- Tussen 07.00 uur en 08.00 uur zijn de groepen nog samengevoegd. Om 08.00 uur komt de pedagogisch medewerker van de peuterspeelgroep en gaan de groepen apart.
- In de schoolvakanties kunnen de verticale groep en de peuterspeelgroep samengevoegd worden, mits er op dat moment in totaal maximaal 12 kinderen aanwezig zijn, anders blijven de groepen apart.
- De kinderen verlaten hun stamgroep als zij naar buiten gaan. Dit kan zijn wanneer zij gaan spelen op de buitenspeelplaats of met een uitstapje meegaan buiten de poorten van 't Hummelhuis, lopend of met de bolderwagen.
- Voor de kinderen bestaat ook de mogelijkheid om in de gang te spelen. Omdat de gang in verbinding staat met de beide lokalen en de vele ramen, is ook daar altijd toezicht. De gang wordt ook gezien als een verlengde van de lokalen. Door de inrichting is ook hier sprake van verschillend aanbod van activiteiten.
- Op maandag, dinsdag en donderdag worden de kinderen van de verticale groep en de peuterspeelgroep tussen 07.00 en 08.00 uur (donderdag tot 08.30 uur) samen opgevangen. Daarna komt de leidster van de peuterspeelgroep en gaan de groepen apart.
- Alleen in hoge uitzonderingsgevallen kan het voorkomen dat tussen 17.30 en 18.00 uur de verticale groep samengevoegd wordt met de BSO groep, afhankelijk van het aantal kinderen en het aantal aanwezige pedagogisch medewerkers.

2.4 Opleiding pedagogisch medewerkers

Op de verschillende locaties van Kinderopvang 't Hummelhuis werken allemaal pedagogisch medewerkers in vast dienstverband. Allen beschikken over een afgeronde SPW-3, SPW-4 of SPH opleiding of zij voldoen aan de in de CAO Kinderopvang genoemde opleidingseisen. Er wordt op de KDV groepen in sommige gevallen gewerkt met vrijwilligers. Daarvoor is er een apart vrijwilligersbeleid geschreven.

Daarnaast is er binnen Kinderopvang 't Hummelhuis ruimte voor een aantal stagiaires die verdeeld worden onder de verschillende groepen en locaties.

Kinderopvang 't Hummelhuis werkt met een stagebeleid, dat desgewenst ter inzage ligt op kantoor. Hierin is ook vastgelegd voor welke opleiding wij gekwalificeerd zijn om op te leiden.

2.5 Vaste teams per groep en 2 vaste gezichten voor 0-jarigen

Iedere groep heeft een team van vaste pedagogisch medewerkers die (zoveel mogelijk) volgens een vast rooster werken. Ziekte en afwezigheid van pedagogisch medewerkers worden zoveel mogelijk opgevuld door collega's, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met "bekende" gezichten voor de kinderen. Wij proberen voor de kinderen en hun ouders zoveel mogelijk vaste en vertrouwde gezichten op de verschillende groepen te hebben.

Aan elke 0-jarige worden 2 vaste pedagogisch medewerkers toegewezen. Op de dagen dat het kind komt, is altijd minimaal 1 van deze 2 medewerkers aanwezig. Naast het "vaste gezicht" kunnen andere pedagogisch medewerkers worden ingezet. Voor kinderen met een flexibel contract geldt deze "vaste-gezichten-eis" niet

2.6 Verklaring Omtrent Gedrag

Alle medewerkers van Kinderopvang 't Hummelhuis moeten voor aanvang van de dienstbetrekking een [Verklaring Omtrent het Gedrag \(VOG\)](#) hebben. De VOG toont aan dat een medewerker geen strafbare feiten heeft gepleegd waardoor hij niet met kinderen mag werken. Deze verklaring is echter een momentopname. Daarom controleert Dienst Justis iedere dag of medewerkers in de kinderopvang nieuwe strafbare feiten hebben gepleegd. Dit wordt ook wel continue screening genoemd.

2.7 Mentoren

Ieder kind heeft een eigen mentor. De mentor is werkzaam op de groep van het betreffende kind. De mentor volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor ouders, wanneer een ouder ergens mee zit of zich zorgen maakt over zijn/haar kind. De mentor is een van de vaste gezichten van het kind, maar naast de mentor heeft het kind natuurlijk ook andere pedagogisch medewerkers om zich heen. Dat betekent dan ook dat ouders ook contact hebben met de andere pedagogisch medewerkers van de groep. De mentor hoeft niet altijd aanwezig te zijn.

2.8 Ondersteuning beroepskrachten door andere volwassenen

De pedagogisch medewerkers kunnen op verschillende manieren ondersteund worden door andere volwassenen:

- De leidinggevenden kunnen inspringen op de groepen wanneer dit nodig is.
- De beroepskrachten worden op sommige dagdelen in hun werkzaamheden ondersteund door een vrijwilliger. Deze "hulpleidster" ondersteunt de pedagogisch medewerker(s) door zich bezig te houden met kinderen die bijv. extra aandacht nodig hebben, voor een toiletbezoek of een troostende knuffel bij verdriet. Verder helpt zij met voorbereidingen van knutselwerkjes, eten en drinken en het opruimen. Hiervoor heeft Kinderopvang 't Hummelhuis een vrijwilligersbeleid opgesteld.
- Medewerkers kunnen de hulp inroepen van de leidinggevenden wanneer zij twijfels hebben over de ontwikkeling van een kind of zich zorgen maken over een kind. Zie hiervoor ook ons protocol "omgaan met opvallend gedrag". Zij kan de beroepskrachten ondersteunen door kinderen te observeren, handelingsplannen te schrijven (of daarmee te helpen) en samen met de pedagogisch medewerkers in gesprek te gaan over een kind waar bijzonderheden bij geconstateerd zijn.

- De wijkverpleegkundige kan benaderd worden bij twijfel over de ontwikkeling van een kind of wanneer pedagogisch medewerkers zich zorgen maken over een kind.
- De beroepskrachten worden in de schoonmaak ondersteund door een schoonmaakster. Zij verzorgt de grote schoonmaakwerkzaamheden.

2.9 Leidster-kind ratio

Bij de samenstelling van de groep en de leidster-kind-ratio houdt Kinderopvang 't Hummelhuis zich aan de rekentool die opgesteld is door het Ministerie van SZW. De rekentool wordt gebruikt bij het roosters maken voor het bepalen van het aantal pedagogisch medewerkers op de verschillende groepen.

Volgens de wet mag bij een aaneengesloten openstelling van 10 uur of meer maximaal 3 uur per dag worden afgeweken van de vereiste BKR. Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. Wij hebben dit voor de KDV locaties als volgt geregeld:

KDV Locatie de Rhijnsberg

Maandag t/m vrijdag:

Wij wijken zeker niet af van de BKR op de volgende momenten:

Tussen 07.00 en 07.15 uur

Tussen 08.00 en 12.45 uur

Tussen 14.15 en 17.00 uur

Tussen 17.45 en 18.00 uur

Wij wijken mogelijk af van de BKR op de volgende momenten:

Tussen 07.15 en 08.00 uur

Tussen 12.45 en 14.15 uur (pauzes van 12.45-13.30 uur en van 13.30-14.15 uur)

Tussen 17.00 en 17.45 uur

Per dag wordt niet meer dan 3 uur afgeweken van de BKR.

Wij registreren dagelijks op alle groepen de momenten waarop wij afwijken van de BKR. Wanneer in de praktijk blijkt dat er wijzigingen zijn en dat er toch meerdere kinderen eerder gebracht worden of later gehaald, dan zal er opnieuw gekeken worden naar het dienstrooster en zal deze waar nodig aangepast worden.

KDV Locatie de Heerd

Maandag, dinsdag en donderdag:

Wij wijken zeker niet af van de BKR op de volgende momenten:

Tussen 07.00 en 07.30 uur

Tussen 08.00 en 12.45 uur

Tussen 14.15 en 16.45 uur

Tussen 17.30 en 18.00 uur

Wij wijken mogelijk af van de BKR op de volgende momenten:

Tussen 07.30 en 08.15 uur

Tussen 12.45 en 14.15 uur (pauzes van 12.45-13.30 uur en van 13.30-14.15 uur)

Tussen 16.45 en 17.30 uur

Per dag wordt niet meer dan 3 uur afgeweken van de BKR.

Wij registreren dagelijks op alle groepen de momenten waarop wij afwijken van de BKR. Wanneer in de praktijk blijkt dat er wijzigingen zijn en dat er toch meerdere kinderen eerder gebracht worden of later gehaald, dan zal er opnieuw gekeken worden naar het dienstrooster en zal deze waar nodig aangepast worden.

Woensdag en vrijdag:

Op dit moment is het KDV alleen de woensdag- en vrijdagochtend geopend en is er 1 pedagogisch medewerker aanwezig. Hierbij wordt niet afgeweken van de BKR. Een keer per 2 weken is het KDV ook op vrijdagmiddag geopend. De ochtenddienst wordt dan afgelost door een middagdienst. Er is dan dus ook geen sprake van een pauze en afwijken van de BKR.

2.10 Het vierogen-principe en de achterwacht

Er openen en sluiten op de KDV locaties in principe 2 pedagogisch medewerkers (of 1 pedagogisch medewerker en een stagiaire).

Wanneer het zeer rustig is (bijvoorbeeld op bepaalde dagen of in de vakantieperiode) of tijdens de pauzes kan het voorkomen dat er maar 1 pedagogisch medewerker aanwezig is. De houder draagt er zorg voor dat er in een dergelijk geval een andere volwassene aanwezig is in het pand of dat er een achterwacht opgeroepen kan worden die in geval van calamiteit binnen 15 minuten ter plaatse kan zijn. Dit laatste is afhankelijk van het moment. Bij breng- en haalmomenten komen er ook steeds ouders binnen, waardoor er sociale controle is en de pedagogisch medewerker zich niet onbespied voelt. Er hangt een lijst met de telefoonnummers van deze achterwachten op een centrale plaats in de groepsruimtes en op kantoor.

Er is een 4-ogen beleid geschreven voor Kinderopvang 't Hummelhuis. Dit beleid is goedgekeurd door de Oudercommissie van Kinderopvang 't Hummelhuis. Het 4 ogen beleid is te vinden en te downloaden via onze website www.hummelhuis.nl.

2.11 Oudercommissie

De oudercommissie van Kinderopvang 't Hummelhuis heeft adviesrecht bij elk voorgenomen besluit over kwaliteitsbeleid, voeding, opvoeding, veiligheid, gezondheid, hygiëne, spel- en ontwikkelingsactiviteiten, klachtenregeling, klachtencommissie en prijswijzigingen in de kinderopvang.

In de praktijk kan een spanningsveld ontstaan tussen de belangen van de ouders en de verantwoordelijkheid van Kinderopvang 't Hummelhuis voor een goede bedrijfsvoering. In dergelijke situaties moet een beroep gedaan kunnen worden op een onafhankelijke commissie die hierin adviseert. Ouders kunnen zich dan richten tot de Geschillencommissie Kinderopvang (zie hiervoor ook onze website)

De oudercommissie is regelmatig op zoek naar nieuwe ouders. Kinderopvang 't Hummelhuis neemt hierin een actieve rol aan (via welkomstboekje, website, Hummelkrantje en nieuwsbrieven)

2.12 Het aanbod van spelmateriaal en activiteiten

Wij vinden het binnen Kinderopvang 't Hummelhuis heel belangrijk dat kinderen goed kunnen spelen. Niet alleen omdat spelen ontspannend en leerzaam is, maar ook omdat spelen de ontwikkeling van het kind op alle ontwikkelingsgebieden stimuleert.

Bij de aanschaf van spelmateriaal letten we er dan ook op dat alle facetten van de ontwikkeling van kinderen aan bod komen.

Wat vinden wij belangrijk om goed te kunnen spelen?

- Een ontspannen sfeer tussen de pedagogisch medewerkers onderling en tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen, zodat een kind zich veilig kan voelen.
- Er moet tijd zijn om individueel te kunnen spelen (vrij spel) en er moet daarnaast ook tijd zijn om begeleid te spelen (bijvoorbeeld groepsactiviteiten). Daarin moet een evenwicht gevonden worden.
- Een kind moet in zijn eigen tempo kunnen spelen. Hij/zij moet zichzelf kunnen zijn.
- De ruimte moet geschikt zijn om goed en veilig te kunnen spelen.
- Het spelaanbod moet volledig en gevarieerd zijn. Het moet aansluiten bij de leeftijd, ontwikkelingsniveau en interesse van het kind en het moet de verschillende ontwikkelingsaspecten bevorderen.
- De pedagogisch medewerker heeft een ondersteunende rol en creëert leermomenten voor het kind

Dagelijks worden op de groepen verschillende activiteiten aangeboden met als doel ontspanning, maar ook het stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden van kinderen.

Wij wijzen wel op het feit dat er geen prestaties worden verwacht van de kinderen. Het is de bedoeling het kind vertrouwd te maken met de verschillende materialen/activiteiten en het gebruik hiervan te stimuleren, door op gerichte, bewuste en herkenbare wijze uitnodigende speelsituaties te creëren.

Werkstukjes en dergelijke worden niet verplicht maar wel gestimuleerd. Verplichten zou het kind remmen in zijn onbevangen bezig zijn.

2.13 Hygiëne en veiligheid

Om zich optimaal te kunnen ontwikkelen, is een veilige en schone ruimte voor elk kind van groot belang. We onderscheiden veiligheid en hygiëne ten opzichte van de kinderen, de pedagogisch medewerkers, het gebouw en de inventaris.

Naar aanleiding van de invoering van de wet IKK is er een nieuw beleid "Veiligheid & Gezondheid" geschreven.

In dit beleid staat ondermeer beschreven hoe wij omgaan met:

- grote risico's en eventuele getroffen maatregelen
- het leren omgaan met kleine risico's
- de achterwachtregeling
- het vier-ogenprincipe
- KinderEHBO en BHV

2.14 Het wenbeleid

Gehechtheid is een duurzame gevoelsrelatie tussen een kind en een of meer specifieke personen met wie het regelmatig interacteert. Het hechten is even belangrijk als de eerste levensbehoeften voeding en verzorging. Het zich willen hechten van kinderen is aangeboren. Vanuit een goede gehechtheidrelatie ontwikkelt het kind vertrouwen in zichzelf en in zijn omgeving. Dit gevoel van veiligheid en geborgenheid stimuleert het kind om de wereld om zich heen te verkennen en te ontdekken. Het vormt de basis voor zelfstandigheid.

Om een basis te leggen voor een vertrouwensrelatie tussen kinderen, ouders en de betreffende groep van Kinderopvang 't Hummelhuis hebben we een "wenperiode" ingesteld. Wanneer binnen Kinderopvang 't Hummelhuis is een samenspel tussen kind, pedagogisch medewerkers en ouders. Voor het ene kind is een langere wenperiode nodig dan voor het andere kind. Ieder kind is uniek en heeft een aparte aanpak nodig.

Kinderen raken gehecht aan de kinderopvang en de pedagogisch medewerkers en gebruiken deze hechting als veilige basis voor de dag, maar vervangen deze niet voor de gehechtheid aan de ouders!

Omdat wij het wennen een zodanig belangrijk punt vinden hebben wij een apart "**Wenbeleid**". U kunt deze desgewenst inzien op kantoor.

2.15 Regelmaat

Wij vinden het belangrijk dat er een vaste regelmaat is binnen de groepen van Kinderopvang 't Hummelhuis. Daarom werken wij in de groepen ook met een vast dagritme, die de kinderen houvast biedt. Voor kinderen is het belangrijk om te weten waar ze aan toe zijn, zodat ze zich veilig kunnen voelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Als houvast maken we voor de peuters gebruik van dagritme kaarten

Voorbeeld uit de praktijk:

Wij kunnen kinderen aangeven wanneer ze weer opgehaald worden; bijvoorbeeld na het broodje eten of na de soepstengel. Dat is voor een kind veel duidelijker, dan wanneer je zegt om 12.00 uur of om 17.00 uur.

Zie bijlage 2: Dagritmes van de verschillende groepen

2.16 Openingstijden en dagdelen KDV groepen

Openingstijden en dagdelen

Het KDV van Kinderopvang 't Hummelhuis kent de volgende openingstijden:

KDV Locatie de Rhijnsberg: maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur.

KDV Locatie de Heerd: maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur (m.u.v. woensdagmiddag)

Een dag bestaat uit twee dagdelen:

van 07.00 uur tot 13.00 uur en van 12.00 uur tot 18.00 uur

Om er voor te zorgen dat het kind zich snel bij ons thuis voelt, *adviseren* wij een inschrijving van minimaal twee dagdelen per week.

De kinderen die speciaal de peuterspeelgroep op de Rhijnsberg of de Heerd bezoeken nemen 1 of meerdere vaste dagdelen af van elk 3 uur (08.30-11.30 uur).

Incidenteel afnemen extra dag(deel)

Wanneer een ouder een extra dag (deel) wil afnemen, die buiten de vaste contracturen valt, moet een aanvraagformulier extra dagdeel ingevuld worden.

Het incidenteel afnemen van een extra dagdeel is mogelijk wanneer de groepsgrootte dit toelaat en het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd blijft. Deze opvangdag vindt in principe binnen de eigen stamgroep van het kind plaats. Wij zijn van mening dat de geborgenheid en veiligheid voor het kind en voor de stamgroep als geheel voorop staan. Wanneer er geen plek is op de eigen groep, wordt met de ouders de mogelijkheid om een extra opvangdag buiten de stamgroep af te nemen, besproken en schriftelijk vastgelegd.

Structureel afnemen extra dag(deel)

Wanneer een ouder structureel een extra dagdeel wil afnemen wordt het kind in principe in de eigen stamgroep geplaatst. Wanneer de groepsgrootte het niet toelaat het kind een extra dag(deel) in deze groep te plaatsen, kan in overleg met ouders besloten worden het kind voor die dag/dat dagdeel tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Hiervoor is schriftelijke toestemming van de ouders nodig. In zo'n situatie mag een kind in maximaal 2 verschillende stamgroepen opgevangen worden. Zodra er plaats is in de eigen stamgroep wordt het kind overgeplaatst naar deze groep. In de plaatsingsovereenkomst wordt vermeld dat het kind voor die dag in een andere groep wordt opgevangen en per wanneer het kind weer in zijn eigen groep geplaatst kan worden.

Incidenteel ruilen van een dag(deel)

Wanneer een kind afwezig is geweest door ziekte, vakantie o.i.d. dan mag deze dag geruild worden naar een andere dag/ander dagdeel. Hiervoor gelden de volgende regels:

- Een ruiling kan alleen plaatsvinden binnen een maand voor of na het te ruilen dagdeel of dag.
- Een ruiling is alleen mogelijk indien de groepsgrootte het toelaat en het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd blijft.

Deze opvangdag vindt in principe binnen de eigen stamgroep van het kind plaats. Wij zijn van mening dat de geborgenheid en veiligheid voor het kind en voor de stamgroep als geheel voorop staan. Wanneer er geen plek is op de eigen groep, wordt met de ouders de mogelijkheid om een ruildag buiten de stamgroep af te nemen, besproken en schriftelijk vastgelegd.

3. De ontwikkeling van 0 tot 4 jaar

In dit hoofdstuk staat de theorie van de verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen centraal. In de pedagogische werkplannen van de verschillende groepen staat beschreven hoe wij deze theorie in de praktijk brengen. De pedagogisch werkplannen maken dus ook onderdeel uit van dit pedagogisch beleidsplan.

3.1 Algemeen

Kinderen ontwikkelen zich in hun eigen tempo! (maar kunnen soms ook een opstapje nodig hebben om de volgende drempel te nemen)

Een pasgeboren baby is totaal afhankelijk van anderen, maar binnen 4 jaar kan het kind zich zelfstandig voortbewegen, leert het begrippen en regels, leert het spreken en samen met anderen spelen, eten, zichzelf aan- en uitkleden en wordt zindelijk. Een groei van totale afhankelijkheid tot een grote mate van zelfstandigheid in een beperkt aantal jaren.

Binnen Kinderopvang 't Hummelhuis kan de pedagogisch medewerker deze ontwikkeling positief beïnvloeden door te zorgen voor een zodanige sfeer in de groep, dat het kind zich thuis voelt. Vanuit deze positieve sfeer kan het kind zijn natuurlijke behoefte en nieuwsgierigheid aanwenden om zijn eigen mogelijkheden te ontwikkelen en de wereld om zich heen te verkennen en te ontdekken. Zo komt het kind tot zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Voorwaarde hiervoor is dat een kind zich veilig en vertrouwd voelt en weet dat de volwassene beschikbaar is, als het kind deze nodig heeft. Daardoor krijgt het kind zelfvertrouwen en respect, wat kan leiden tot een optimale ontwikkeling in de volgende ontwikkelingsgebieden:

- Lichamelijke ontwikkeling
- Emotionele ontwikkeling
- Sociale ontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling
- Taalontwikkeling

In het verzorgen van de kinderen, het spelen met ze en in het begeleiden komen vaak meerdere aspecten van de ontwikkeling tegelijkertijd aan bod.

3.2 Lichamelijke ontwikkeling

In de lichamelijke ontwikkeling brengen we het volgende onderscheid aan:

- Grove en fijne **motoriek**
- Lichamelijke **verzorging**; persoonlijke verzorging van de kinderen, voeding, zindelijkheidstraining en rust
- **Zintuiglijke** ontwikkeling
- **Seksuele** ontwikkeling

Motoriek

Ieder kind ontwikkelt zijn motorische vaardigheden (zowel de grove als de fijne motoriek) in zijn eigen tempo.

Daarin kunnen echter soms grote verschillen voorkomen. Vooral bij baby's en peuters is dat goed te zien. Het ene kind van bijna een jaar schuift nog op zijn buik over de vloer, terwijl een leeftijdgenootje al probeert om zijn eerste stapjes te zetten.

Binnen Kinderopvang 't Hummelhuis volgen we deze ontwikkeling met "grote aandacht", zonder te oordelen of een kind al "ver genoeg is".

Wel is het belangrijk dat we voldoende ruimte bieden en geschikt materiaal voor een goede motorische ontwikkeling, zowel binnen als buiten.

De kinderen moeten de gelegenheid krijgen om te kunnen kruipen, lopen, rennen, klimmen, glijden en springen. Op elke locatie is hier zowel binnen als buiten materiaal voor aanwezig. Uit veiligheidsoverwegingen is de regel ingesteld dat binnen niet gerend mag worden.

We zullen ons steeds af moeten vragen of het aanbod van spelmogelijkheden en materialen nog wel aansluit bij de behoefte en mogelijkheden van het kind.

Steeds weer zullen pedagogisch medewerkers een afweging moeten maken tussen de mogelijkheid tot exploratie en de mogelijke risico's. Pedagogisch medewerkers komen hun eigen grenzen tegen in de keuzes die zij maken om initiatieven van sommige "durfalletjes" en "behendige klauteraars" te beperken. Het is heel belangrijk dat de pedagogisch medewerker zich bewust is van haar eigen angst en daardoor soms (voor haar) angstige activiteiten kan overlaten aan een collega. Op deze wijze willen we voorkomen, dat we onze eigen angst overbrengen op een kind en het daardoor in z'n ontwikkeling belemmerd wordt. Als een activiteit of initiatief echter te gevaarlijk is, wordt deze verboden. Bij bepaalde activiteiten, bijvoorbeeld op de glijbaan gelden regels: niet allemaal tegelijk op het trapje of elkaar op de trap passeren en om beurten naar beneden glijden.

Lichamelijke verzorging

De lichamelijke verzorging is onderverdeeld in:

- Persoonlijke verzorging
- Voeding
- Zindelijkheid
- Rust

Persoonlijke verzorging

Bij de persoonlijke verzorging van de kinderen, gaan we uit van de richtlijnen van de GGD en adviezen van het consultatiebureau. Ook wordt er rekening gehouden met de wensen van de ouders en de individuele behoeften van het kind.

Voeding

Bij de voeding van de kinderen gaan we uit van de richtlijnen van de GGD en de regels die opgesteld zijn door de Voedsel en Waren Autoriteit.

Zindelijkheid

Elk kind heeft zijn eigen tempo van zindelijk worden. De een is er al aan toe als hij 2 ½ jaar is, de ander begint er pas aan als hij allang 3 jaar geweest is.

Rust

Het lichaam van een kind heeft ook voldoende rust nodig.

Zintuiglijke ontwikkeling

De ontwikkeling van de volgende zintuigen staat hierbij centraal: voelen (tast), ruiken, proeven, zien en horen.

Seksuele ontwikkeling

De seksuele ontwikkeling van kinderen begint al in de babyfase. Baby's en peuters vinden het heerlijk om geknuffeld te worden en zelf te knuffelen. Dit is de basis voor lichamelijke gevoelens en dus seksuele ontwikkeling. Tussen de 2 en 4 jaar krijgen kinderen belangstelling voor de andere sekse. We zien dit bijvoorbeeld als er meerdere kinderen tegelijk naar het toilet gaan of als er kinderen verschoond worden. Spelenderwijs wordt hier door de pedagogisch medewerkers op ingegaan.

3.3 Emotionele ontwikkeling

Emotionele ontwikkeling houdt in: het leren omgaan met gevoelens van het kind en met die van anderen. Dus het uiten van gevoelens en het reageren hierop. De gevoelens van een kind worden sterk bepaald door gevoelens van anderen in de directe omgeving. Het is belangrijk dat een kind zich emotioneel veilig voelt, want dan durft een kind te experimenteren en zich te ontwikkelen.

In het gevoelsleven van een kind valt op:

- dat hij zijn gevoel spontaan uit en impulsief handelt.
- dat hij vaak letterlijk laat zien wat hij voelt.
- dat hij zijn gevoelens direct uit en niet kan wachten tot straks.
- dat hij gemakkelijk gevoelens van anderen overneemt.

Enkele voorbeelden uit de praktijk:

- Pedagogisch medewerkers willen kinderen helpen om hun emoties zoals verdriet, angst, boosheid, maar ook vreugde te laten verwoorden. De emotie krijgt zo een plaats. De pedagogisch medewerker kan bevestigend reageren: bijvoorbeeld "ik zie dat jij verdrietig bent...". Op deze manier wordt de emotie herkend en wordt het kind zich bewust van zijn eigen gedrag. Zo ook zal het kind de emoties van andere kinderen, soms ten gevolge van zijn eigen gedrag, gaan herkennen en leren daar rekening mee te houden.

Een voorbeeld:

Jasper en Bas, beiden 3 jaar, spelen samen met de duplo. Jasper maakt een auto en Bas een trein. Even later pakt Jasper de trein af van Bas. Bas wordt boos en begint te huilen, pakt de trein terug en geeft Jasper een klap op zijn hoofd. Jasper begint te huilen en slaat terug. De pedagogisch medewerker heeft het gezien en gaat naar de jongens toe. Door te troosten, hun beider gedrag bespreekbaar te maken, leert Jasper dat hij ook aan Bas kan vragen "mag ik met jouw trein spelen?"

Op deze wijze ontdekken ze dat ze mogelijk ook samen kunnen spelen.

- Een kind dat steeds buitengesloten wordt, zal worden gestimuleerd om zijn wensen kenbaar te maken, zo nodig samen met de pedagogisch medewerker door een spel te bedenken met een groepje kinderen, waar het desbetreffende kind ook bij is. Kinderen krijgen zo de kans om de "leuke kanten" van elkaar te ontdekken en daarnaast zal het buitengesloten kind meer zelfvertrouwen ontwikkelen.
- Kinderen hebben behoefte aan lichamelijk contact. Knuffelen stoeien, kiekeboe en pak-me-dan-spelletjes zijn erg belangrijk voor de emotionele ontwikkeling van het kind en voor de emotionele band die pedagogisch medewerkers en kinderen met elkaar opbouwen.

Binnen Kinderopvang 't Hummelhuis zijn er vele momenten op de dag, waarop de pedagogisch medewerker door middel van individuele- en groepsactiviteiten tegemoet kan komen aan de emotionele ontwikkeling van de kinderen. Zoals bijvoorbeeld bij het verschonen, het naar bed brengen, tijdens de broodmaaltijd, het voorlezen en het samen zingen van liedjes. Ook het fantasiespel tijdens de vele “verkleedpartijtjes” lenen zich hiervoor.

- Veroorzaken boosheid of andere gevoelens gedrag dat andere kinderen of pedagogisch medewerkers angstig maakt of pijn bezorgt, dan helpen we het kind dit gedrag te voorkomen en een andere manier te vinden waarop het zijn gevoelens kan uiten. We hebben in zo'n geval een open gesprek met het kind, stellen het kind open vragen, laten het kind zijn verhaal vertellen en bespreken met het kind hoe dit in het vervolg beter kan.

3.4 Sociale ontwikkeling

Sociale ontwikkeling houdt in: Het kind helpen zich te ontwikkelen tot een sociaal wezen. Dus het leren omgaan en rekening houden met anderen, kunnen communiceren, samenwerken, conflicten voorkomen en oplossen, maar bijvoorbeeld ook voor zichzelf opkomen. Dit houdt in dat er ook bepaalde waarden en normen aan het kind meegegeven worden.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen de kans krijgen hun sociaal gevoel te ontwikkelen en van daar uit hun sociale gedrag te bevorderen

In het eerste levensjaar zijn de zintuigen (oren en mond) het belangrijkste instrument om de omgeving te leren kennen. De sociale contacten komen voornamelijk voort uit de omgeving. Het kind neemt zelf maar weinig initiatieven.

In het tweede levensjaar begint het kind het besef te krijgen dat hij een zelfstandig wezen is. Hij ontdekt zijn eigen ik en kan soms erg koppig zijn.

Een peuter is nog een egocentrisch wezen. Hij beleeft de dingen vanuit zijn gezichtspunt en houdt daarbij weinig rekening met anderen. Daarom loopt het contact met leeftijdsgenootjes nog niet zo soepel. Door regelmatig met elkaar samen te zijn kan het kind leren om een sociaal wezen te worden, maar ook om assertief te worden, dat wil zeggen voor zichzelf op te komen zonder anderen te kwetsen.

Behalve door de omgang met andere kinderen, wordt de sociale ontwikkeling ook bevorderd door de omgang met andere volwassenen. Ze leren zich te hechten aan en vertrouwen op anderen dan de ouders, wat gunstig is voor het zelfvertrouwen van het kind.

Binnen Kinderopvang 't Hummelhuis vinden wij het belangrijk een kind op te voeden tot zelfstandigheid

3.5 Cognitieve ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling houdt in: Het ontwikkelen van de verstandelijke begaafdheid. Dus het leren denken en ook onthouden.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen spelenderwijs hun verstandelijke vermogens ontwikkelen.

Een baby en dreumes leert door veel te kijken. Ze zijn nieuwsgierig, maar kunnen zich ook snel weer vervelen.

Bij de kinderen vanaf een jaar of 2 staat het **ontdekken** centraal. Het kind ontdekt de wereld om zich heen. Hij leert zijn omgeving en zichzelf kennen en ontdekt de samenhang van dingen en personen (bijvoorbeeld familiebetrekkingen). Hij probeert alles na te bootsen wat hij ziet, ontdekt ruimten (bijvoorbeeld binnen en buiten) en tijd (bijvoorbeeld nu en straks). Hij ontdekt kleuren en getallen en wil ook steeds meer zelf gaan doen.

3.6 Taalontwikkeling

Kinderen hebben een natuurlijke behoefte om contact te maken met hun omgeving. Zowel de lichaamstaal als de gesproken taal speelt hierbij een grote rol. Van nature bootsen kinderen hierin de volwassene na. Pedagogisch medewerkers zijn in deze ontwikkeling dan ook heel belangrijk. Binnen Kinderopvang 't Hummelhuis proberen we kinderen te leren om door middel van deze taal uiting te geven aan hun gevoelens en duidelijk te maken wat ze willen.

Taal "ondersteunt" ook de andere ontwikkelingsgebieden. Taal beïnvloedt de denkwereld van het kind en is belangrijk bij het ontwikkelen van de eigen identiteit.

Een baby is ook al druk bezig om zijn taal te ontwikkelen.

Wanneer een kind begint te praten (eerst een paar woordjes, maar rond het vierde jaar gewoon volledige zinnen), is het stimuleren van de taalontwikkeling heel belangrijk. Het kind wordt zelf ook mondiger. Taal wordt voor het kind een communicatiemiddel. Hij kan zich nu ineens ook uiten met woorden.

3.7 Overige aspecten m.b.t. de ontwikkeling

Eenkennigheid

Wanneer een baby een maand of 7 of 8 is, begint vaak de eenkennigheidfase. Papa en mama zijn de belangrijkste personen en het afscheid wanneer een kind gebracht wordt, wordt nu soms wat moeilijker.

Fopspeen en knuffels

Sommige kinderen hebben een fopspeen of eigen knuffel bij zich. Dit geeft hen vaak een prettig en veilig gevoel. Knuffels hebben vaak voor een kind een belangrijke emotionele waarde. Sommige kinderen hebben het een of beide ook nodig om in slaap te kunnen komen.

Verwennen

Wij zijn van mening dat je een baby niet snel kunt verwennen. Als een kind verdriet heeft kan het niet vaak genoeg getroost of geknuffeld worden.

Door het kind juist bij je te nemen en te troosten of knuffelen krijgt het kind vertrouwen dat er altijd iemand voor hem is, wat hun basisgevoel van veiligheid bevordert.

Wanneer een kind wat ouder wordt en wat meer het idee van actie-reactie leert begrijpen, zorgen we voor wat meer duidelijkheid voor het kind.

Voorbeeld:

Een dreumes van 1 ½ jaar die doorheeft dat de pedagogisch medewerker wel bij hem komt als hij maar gaat huilen en dus alleen huilt om aandacht te krijgen, wordt anders benaderd dan een kind dat huilt, omdat hij daadwerkelijk verdrietig is of pijn heeft.

Morele ontwikkeling

Rond het tweede jaar worden kinderen zich bewust, dat er gevolgen aan bepaalde handelingen zitten. Bijvoorbeeld “als ik Jantje pijn doe dan wordt de pedagogisch medewerker boos”. Maar ze verbinden dit slechts aan de reactie van de volwassene. Ze hebben nog geen besef van goed en kwaad. Dit ontstaat pas tussen de 3 en 4 jaar. Hiermee hangt ook het onderwerp omgaan met gedrag samen (**zie 4.2**).

Verlegenheid

Verlegenheid ontstaat vaak doordat het kind zich geen raad weet met zijn houding, omdat hij zich bekritiseerd of belachelijk gemaakt voelt of omdat hij geprezen wordt om iets waar hij niets aan kan doen (bijvoorbeeld om zijn mooie naam). Verlegenheid hoort bij de ontwikkeling van het kind.

Agressie

Agressie is opstandig gedrag door een gevoel van ontevredenheid. Het kan ontstaan doordat een kind te weinig aandacht krijgt, zijn zin wil krijgen, iets niet wil lukken naar zijn zin of doordat hij zich bedreigd of in de steek gelaten voelt. Leeftijd heeft hier ook invloed op, want doordat het kind zich nog niet goed verbaal kan uiten zal hij dit op een andere manier doen, bijvoorbeeld door te schelden, te schoppen, te bijten of te slaan, terwijl een ander kind juist heel stil wordt. Persoonlijke kenmerken zoals karakter en temperament, zorgen ervoor dat het ene kind zichzelf meer onder controle heeft dan het andere kind.

Het is verstandig om eerst na te gaan wat het agressieve gedrag van het kind betekent. Kinderen proberen op deze manier iets te zeggen, wat ze op een andere manier niet duidelijk kunnen maken.

Fantasie

In de leeftijd van 2 tot 4 jaar beginnen kinderen veel te fantaseren. Een aspect dat hoort bij hun ontwikkeling. Ze doen dit vaak om zichzelf gerust te stellen, om oplossingen te zoeken, om angsten de baas te worden, om wensen in vervulling te laten gaan en om steun te krijgen (bijvoorbeeld van een fantasievriendje).

3.8 VVE binnen Kinderopvang ‘t Hummelhuis

Binnen Kinderopvang ‘t Hummelhuis vinden wij het belangrijk dat de kinderen optimaal gestimuleerd worden in hun ontwikkeling. Daarom hebben wij er voor gekozen om op de KDV groepen (verticaal en peuterspeelgroep) te werken met de methode Piramide. Dit is een zogenaamde VVE methode, wat staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Het betekent dat Piramide gebruikt kan worden voor de voorschoolse educatie (leeftijd 0-4 jaar) en de Vroegschoolse educatie (kleuterklassen basisonderwijs).

Wij zijn geen officiële VVE locatie, dat betekent dat er geen kinderen met een VVE indicatie op subsidiebasis van de gemeente geplaatst kunnen worden bij ons.

Piramide heeft als doel om kinderen in een veilige omgeving te laten spelen en leren (en al spelend te leren), zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het spel van het kind wordt daarbij als basis gezien: een kind kan leren door eigen initiatief of kan gestimuleerd worden door de pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de leeftijd van het kind en de fase waarin het zich bevindt, kan de pedagogisch medewerker aansluiten op het spel van het kind en het kind uitdagen en inspireren.

Er zijn diverse vormen van stimulans door de pedagogisch medewerker mogelijk, zowel één-op-één als in een groep. Hierbij is de inrichting van de groep en het aanwezige materiaal erg belangrijk. Er wordt dan ook gebruik gemaakt van diverse ontwikkelingsmaterialen die horen bij de methode, zoals bijvoorbeeld vertelplaten en dagritme kaarten.

Piramide bevat onder andere een aantal projecten waar in een aantal weken met een bepaald thema gewerkt kan worden. In deze weken wordt het thema langzaam opgebouwd door middel van vier projectstappen:

- **oriënteren:** kennismaken met het onderwerp
- **demonstreren:** waarnemen, ervaringen opdoen m.b.t. het onderwerp
- **verbreden:** communicatie; taalproductie door het kind m.b.t. het onderwerp
- **verdiepen:** nadenken, het geleerde toepassen in nieuwe situaties

Aan het einde van een thema beheerst het kind een aantal basisbegrippen. Ook is er dan aandacht geweest voor alle ontwikkelingsgebieden.

De verschillende groepen beschikken over diverse aanvullende materialen om kinderen te begeleiden die moeite hebben om mee te komen met de groep, of juist op de anderen voorliggen. Wij streven er naar dat op elke groep iedere dag minimaal één pedagogisch medewerker aanwezig is die is geschoold en gecertificeerd in het werken met de methode Piramide.

3.9 Het volgen van de ontwikkeling

Pedagogisch medewerkers hebben ieder kind “in beeld” en volgen het in zijn/haar ontwikkeling. Zij proberen een goed beeld te krijgen van een kind door hem/haar te observeren, regelmatig en op verschillende momenten. Zo kunnen zij aansluiten bij de ontwikkeling van het kind en het stimuleren de volgende stap te zetten.

Observatiemiddelen

Pedagogisch medewerkers maken gebruik van de volgende observatiemiddelen:

- Observatie welbevinden 0-2 jaar: wordt gebruikt rond de eerste en tweede verjaardag van het kind.
- Peutervolgformulier: wordt gebruikt rond de derde verjaardag van het kind en vlak voor de vierde verjaardag van het kind. Bij deze observatieformulieren komen de verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod.

Na het invullen van deze observatiemiddelen krijgen de ouders van de mentor een uitnodiging voor een 10-minutengesprek. Dit gebeurt dus jaarlijks. In het 10-minutengesprek wordt de ontwikkeling van het kind met de ouders besproken. Ouders bepalen zelf of zij wel of geen gebruik van willen maken van de mogelijkheid tot dit gesprek.

Opvallend gedrag

Wanneer er iets opvalt aan een kind dan wordt dit in eerste instantie door de pedagogisch medewerkers (in de meeste gevallen de mentor) met ouders besproken, zo kunnen we nagaan of er niet iets anders met het kind aan de hand is. Daarnaast wordt het kind ook besproken in het teamoverleg, tijdens de kindbesprekingen. Pedagogisch medewerkers kunnen ook de hulp inroepen van de leidinggevende. Zie hiervoor ook ons protocol “omgaan met opvallend gedrag”, waarin de verschillende stappen die in een dergelijk geval genomen moeten worden, beschreven staan.

Eventueel wordt daarna met ouders besproken welke aanpak voor hun kind het beste zou werken of dat er wellicht hulp “van buitenaf” gezocht moet worden.

Wanneer de ouders zelf vragen of twijfels hebben over de ontwikkeling van hun kind dan kunnen zij altijd een gesprek aanvragen met de mentor van hun kind en zo nodig kan er hulp ingeschakeld worden. Zij hoeven hier niet mee te wachten tot het jaarlijkse 10-minutengesprek.

Overdracht naar de basisschool

Het peutervolgformulier wordt, wanneer ouders daar toestemming voor geven, ook gestuurd naar de basisschool als het kind de 4-jarige leeftijd heeft bereikt.

Naast het doorsturen van dit formulier naar de basisschool kan het ook zijn dat een pedagogisch medewerker met toestemming van de ouder een “warme overdracht” plant met de leerkracht van groep 1. Dit kan bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een bepaalde “problematiek” waarvan het belangrijk is dat school daarvan op de hoogte is.

Zowel voor doorsturen van het peutervolgformulier als het plannen van een warme overdracht is toestemming van de ouder(s) nodig.

Overdracht naar een andere groep

Wanneer een kind op het KDV overgaat van een verticale groep naar de peuterspeelgroep verzorgt de mentor van het kind een warme overdracht naar de nieuwe mentor van het kind. Zij zorgt er daarnaast ook voor dat de nieuwe mentor alle reeds gemaakte observatieformulieren krijgt. Zij zorgt er ook voor dat de ouders mondeling op de hoogte gebracht worden wie de nieuwe mentor zal zijn.

Bovenstaande geldt ook voor de overdracht van KDV naar BSO. Dus wanneer een kind het KDV verlaat en daarna de BSO gaat bezoeken.

4. Normen en waarden, omgaan met gedrag

4.1 Normen en waarden

Waarden en normen zijn belangrijk omdat ze richting geven aan ons bestaan: ze beïnvloeden ons doen en laten, ons zelfbeeld en zelfvertrouwen, onze relaties met anderen. Iedere mens handelt vanuit normen en waarden. Kinderen vormen hun normen en waarden in de omgang met en naar voorbeeld van volwassenen.

Het is niet verwonderlijk dat normen en waarden waarmee kinderen worden geconfronteerd, nogal eens in strijd zijn met elkaar: wat thuis mag, mag niet altijd op school of op de kinderopvang. Kinderen kunnen daardoor wel eens verward raken.

Daarom is het van belang dat wij kinderen leren omgaan met waarden en normen. Zowel met waarden en normen van thuis als die van de kinderopvang en de eventuele verschillen daartussen. Door kinderen te helpen waarden en normen te verhelderen, helpen we hen bewust te worden van hun eigen denken en handelen, met als achterliggend doel een groeiende zelfstandigheid, toenemend zelfvertrouwen en een zelfbewuste levenshouding.

Binnen Kinderopvang 't Hummelhuis werken de pedagogisch medewerkers vanuit algemeen geldende normen en waarden. Hun pedagogisch handelen zal beïnvloed worden door hun persoonlijke ontwikkeling. Het is belangrijk dat ze zich daarvan bewust zijn.

De basis van de manier waarop wij met kinderen omgaan is: respect voor elkaar en de omgeving.

4.2 Omgaan met gedrag

Binnen Kinderopvang 't Hummelhuis gaan we ervan uit dat een positieve benadering positief gedrag in de hand werkt. Positieve aandacht is dan ook een heel belangrijk aspect in de omgang met de kinderen. Kinderen horen niet alleen respons te krijgen als ze iets fout doen, maar meer nog als ze iets goed doen.

Kinderen tasten regelmatig hun grenzen af. Dit is van groot belang voor hun totale ontwikkeling. Soms echter kan dit leiden tot gedrag dat storend of misschien zelfs gevaarlijk is voor henzelf of voor anderen.

Wanneer kinderen na een waarschuwing van de pedagogisch medewerker doorgaan met het ongewenste gedrag is het soms noodzakelijk om grenzen te stellen, bijvoorbeeld door een kind even buiten de groep (maar nooit buiten de ruimte) te plaatsen.

Pedagogisch medewerkers laten hierbij duidelijk blijken dat zij alleen het gedrag van het kind afkeuren en niet het kind zelf.

Bijlage 1: dagritme van de verschillende groepen

Op de verschillende groepen worden kinderen opgevangen van ca. 6 weken tot 4 jaar. Er wordt met betrekking tot het dagritme wel onderscheid gemaakt tussen de kinderen tot ca. 1 jaar en de kinderen van ca. 1 jaar tot 4 jaar.

Het dagritme van de baby's in de verticale groep

Het dagritme van de baby's is natuurlijk niet voor iedere baby gelijk, omdat iedere baby thuis ook zijn eigen ritme heeft en dat kan afwijken van 't Hummelhuisritme.

Bij kinderen tot 1 jaar wordt zoveel mogelijk het ritme van thuis aangehouden.

Het dagritme van de baby's ziet er globaal zo uit:

07.00-09.00 uur	Alle kinderen worden gebracht. Ze mogen dan nog even spelen in de box, op de grond of in de wipstoel.
09.00 uur	De kinderen die er al aan toe zijn krijgen een fruithap en eventueel een flesje sap.
09.30-10.00 uur	De kinderen worden verschoond en gaan dan vaak naar bed.
11.00 uur	Flessentijd; daarna weer een schone luier en dan spelen in de box of wipstoel.
11.30 uur	Baby's vanaf 9 a 10 maanden gaan aan tafel voor een broodje
12.30uur	Verschonen en eventueel slapen
15.00 uur	Flessentijd; Daarna spelen in de box, op de grond of in de wipstoel
16.15 uur	Alle kinderen worden nogmaals verschoond.
16.30 uur	Er zijn kinderen die een warme hap krijgen (de overige kinderen die mogen krijgen een soepstengel)
16.00-18.00 uur	Iedereen wordt opgehaald door papa of mama

NB:

- De kinderen worden ook verschoond voor/na het slapen. Deze momenten staan niet vast in het schema omdat ieder kind een eigen schema heeft.
- In de zomerperiode worden er al naar gelang er behoefte aan is extra drinkmomenten ingebouwd.

Het dagritme van de dreumesen/peuters in de verticale groep

07.00-09.00 uur	Alle kinderen worden gebracht door papa of mama.
09.00 uur	Alle kinderen gaan aan tafel en krijgen een beker roosvicee en fruit / koekje
09.30 uur	Spelen en/of een activiteit doen (bij mooi weer naar buiten).
10.00 uur	Verschoningsronde/wc-ronde.
10.15 uur	Samen opruimen.
10.30 uur	Aan tafel om een koekje / fruit te eten (als een kind jarig is, wordt dan de verjaardag gevierd).
10.45 uur	Voorlezen, liedjes zingen en dan weer spelen.
11.15 uur	Samen opruimen.
11.30 uur	Aan tafel voor een broodje en een beker melk.
12.00 uur	Van tafel; sommige kinderen gaan naar bed, anderen gaan spelen, de juffen ruimen alles op en maken het lokaal weer schoon.
12.30 uur	Verschoningsronde/wc-ronde.

14.00-14.30 uur	De kinderen die hebben geslapen komen uit bed en krijgen de kleren weer aan. Verschoningsronde / wc-ronde.
14.30 uur	Aan tafel voor een beker roosvicee en een koekje.
14.45 uur	Spelen en/of een activiteit doen (bij mooi weer naar buiten).
16.30 uur	Laatste verschoningsronde/wc-ronde.
16.30 uur	Aan tafel een soepstengel eten.
16.00-18.00 uur	Alle kinderen worden opgehaald door papa en/of mama.

In de zomerperiode worden er al naar gelang er behoefte aan is extra drinkmomenten ingebouwd.

Het dagritme van de peuters in de peuterspeelgroep

07.00-09.00 uur	Alle kinderen worden gebracht door papa of mama. <i>De kinderen die de hele dag het KDV bezoeken komen tussen 7.00 en 9.00 uur; de kinderen die alleen komen voor de peuterspeelgroep worden om 8.45 uur gebracht</i>
09.00-10.00 uur	Spelen en/of een activiteit doen (bij mooi weer naar buiten).
10.00 uur	Verschoningsronde/wc-ronde en samen opruimen
10.15 uur	In de kring om wat te drinken en fruit te eten (als een kind jarig is, wordt dan de verjaardag gevierd).
10.30 uur	Er is tijd voor taalactiviteiten: zingen, voorlezen etc.
10.45 uur	spelen en/of een activiteit doen (bij mooi weer naar buiten)
11.30 uur	<i>de kinderen die alleen komen voor de peuterspeelgroep worden om 11.30 uur opgehaald</i>
11.45 uur	Aan tafel voor een broodje en een beker melk.
12.15 uur	Van tafel; sommige kinderen gaan naar bed, anderen gaan spelen, de juffen ruimen alles op en maken het lokaal weer schoon.
12.45 uur	Verschoningsronde/wc-ronde.
14.00-14.30 uur	De kinderen die hebben geslapen komen uit bed en krijgen de kleren weer aan. Verschoningsronde / wc-ronde.
14.30 uur	Aan tafel voor een beker roosvicee en een koekje.
14.45 uur	Spelen en/of een activiteit doen (bij mooi weer naar buiten).
16.15 uur	Laatste verschoningsronde/wc-ronde.
16.30 uur	Aan tafel een soepstengel eten.
16.00-18.00 uur	Alle kinderen worden opgehaald door papa en/of mama.

In de zomerperiode worden er al naar gelang er behoefte aan is extra drinkmomenten ingebouwd.